

MISTERELE LUI ZALMOXIS ***(CAPITOLELE I-V)***

Constantin DANIEL

În 1985, orientalistul român Constantin Daniel termina de redactat lucrarea *Misterele lui Zalmoxis*, lucrare ce se înscrie pe linia sa de preocupări referitoare la culturile și, mai ales, la religiile din zona Orientului Apropiat și a bazinului mediteranean, chiar dacă, de data aceasta, se fac asocieri între civilizațiile orientale și civilizația traco-getică. Lucrarea a rămas nepublicată, excepție făcând mici părți din ea, care au fost publicate în reviste sau almanahuri.

Obiectivul urmărit în această lucrare este acela de a prezenta cultul lui Zalmoxis, atestat la traco-geți, ca pe un cult de mistere. Relatarea succintă a lui Herodot (IV.95), referitoare la locuința subterană a lui Zalmoxis și la învățăturile sale referitoare la nemurire, sugerează existența unor similitudini între cultele de mistere din Orientul Apropiat și din Grecia și cultul lui Zalmoxis. Lucrarea de față nu face decât să elaboreze această idee examinând atât puținele informații textuale pe care le avem cu privire la cultul lui Zalmoxis cât și contextul cultural mai larg al vremii. În cele ce urmează, vom publica primele cinci capitole ale lucrării, care nu abordează decât tangențial problema cultului lui Zalmoxis. Se are în vedere, în această primă parte a studiului, evidențierea relațiilor strânse dintre cultura greacă și cea traco-getică. Este vorba despre mai mult decât despre evidențierea unor tangențe culturale; lumea tracică și spiritualitatea ei apar, la Constantin Daniel, drept sursa de inspirație pentru multe din idealurile religioase și chiar culturale ale grecilor. În viziunea lui Constantin Daniel, Troia, cea care, mult timp, a fost considerată drept punctul de început al istoriei Greciei clasice, apare drept o cetate locuită de traci, iar spiritualitatea greacă pare să își fi găsit adesea prototipuri în elemente ale spiritualității trace. Astfel, *abioii*, *hiperboreenii* sau *agatârșii* (toți aceștia fiind, în opinia lui Constantin Daniel, seminții trace) și comunitățile lor sunt prezentate drept prototipurile, modelele pe baza cărora grecii și-au elaborat propriile idealuri religioase. Ulterior, această perspectivă elogioasă asupra spiritualității trace

va fi folosită pentru a se justifica caracterul elevat, de religie de mistere, al cultului lui Zalmoxis.

Chiar dacă uneori abordarea spiritualității trace tinde să fie mai degrabă elogioasă decât obiectivă, lucrarea, bine documentată pentru vremea la care a fost scrisă, prezintă totuși multe argumente care merită luate în seamă. Datele arheologice nu indică existența unui foarte înalt nivel de spiritualitate în spațiul carpato-danubian, în ultimul mileniu î.e.n., și doar anumite relatări succinte și destul de puțin riguroase din punct de vedere istoric sugerează un nivel ridicat de elevație spirituală la neamurile trace. Lucrarea de față încearcă tocmai să aducă argumente, poate dintr-o perspectivă partizană uneori, în favoarea existenței unor practici religioase și a unor comunități religioase având un nivel ridicat de elevație spirituală în regiunile locuite de traci.